

Seat No.	
-------------	--

M.A. (Part - II) (Semester - III) Examination, November - 2018**HOME SCIENCE (Paper - XII)****Community Nutrition****Sub. Code : 63746****Day and Date : Thursday, 29 - 11 - 2018****Total Marks : 80****Time : 02.30 p.m. to 05.30 p.m.****Instructions :** 1) All questions are compulsory.

- 2) Figures to the right indicate full marks.
- 3) Draw diagram wherever necessary.

Q1) Fill in the blanks choosing correct alternatives. [10]

- i) _____ is important determinant and correlative of health status.
  - a) Health study
  - b) Health programme
  - c) Nutritional status
  - d) Nutrition programme
- ii) In Hilly and tribal areas PHC is established for a population of _____.
  - a) 10,000
  - b) 20,000
  - c) 30,000
  - d) 40,000
- iii) _____ deficiency is a major nutritional problem affecting preschool children leading to blindness.
  - a) Protein
  - b) Energy
  - c) Vitamin-D
  - d) Vitamin - A
- iv) Tooth loss and _____ can lead to difficulties in chewing and swallowing in elderly people.
  - a) xerostamia
  - b) dysgeusia
  - c) hyposmia
  - d) gastritis
- v) The ultimate goal of nutrition education is to improve _____.
  - a) Nutritional status
  - b) Nutritional practices
  - c) Cooking methods
  - d) All of these
- vi) _____ and beam scale are used for measurement of weight of children.
  - a) Anthropometer Rod
  - b) Weighing Balance
  - c) Tape
  - d) Salter scale

- vii) Nutritional counselling helps to change food _____ of children in creches.
a) behaviour b) habit
c) education d) pattern
- viii) The headquarter of WHO is located at _____.
a) Delhi b) Hyderabad
c) Washington d) Geneva
- ix) Continuously monitoring of diet and nutrition situation in country is one of the objective of _____.
a) WHO b) NIN
c) UNICEF d) All of these
- x) Anorexia nervosa and bulimia nervosa are common nutritional problems of _____.
a) New born baby b) Preschool children
c) Adolescent d) Old age person

Q2) Define community nutrition, public nutrition and explain the scope and importance of community nutrition. [20]

OR

Illustrate the nutritional problems and remedies in Adolescence and Adulthood.

Q3) Write in detail clinical and biochemical methods of nutritional assessment. [20]

OR

Classify the methods of nutrition education and write in detail any two methods.

Q4) Write short answers. (Any Three) [30]

- Anaemia prophylaxis programme.
- Nutritional counselling in creches and old age home.
- Objectives and programmes of WHO
- Nutritional problems of infant and preschool children
- Structure and services of primary PHC

मराठी रूपांतर

सूचना :

- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
- 2) उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात.
- 3) आवश्यक तेथे आकृती काढा.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा.

[10]

- i) ..... हा आरोग्य दर्जाचा महत्वाचा निर्णयिक व परस्पर संबंधित घटक आहे.
  - अ) आरोग्य अभ्यास
  - ब) आरोग्य कार्यक्रम
  - क) पोषण दर्जा
  - ड) पोषण कार्यक्रम
- ii) डोंगराळ आणि आदिवासी भागात ..... लोकसंख्येकरिता प्राथमिक आरोग्य केंद्र स्थापण्यात येते.
  - अ) 10,000
  - ब) 20,000
  - क) 30,000
  - ड) 40,000
- iii) शालेयपूर्व अवस्थेतील बालकावर परिणाम करून आंधलेपणा येण्यासाठी ..... चा अभाव ही महत्वाची पोषण समस्या आहे.
  - अ) प्रथिन
  - ब) उर्जा
  - क) जीवनसत्त्व - ड
  - ड) जीवनसत्त्व - अ
- iv) वृद्ध व्यक्तिमध्ये दंतनाश आणि ..... मुळे चावण्याचा व गिळण्याचा त्रास होऊ शकतो.
  - अ) इरास्टोमीया
  - ब) डिसुमिया
  - क) हायपोस्मिया
  - ड) गॅस्ट्रायटीस
- v) ..... सुधारणे हे पोषण शिक्षणाचे अंतिम ध्येय आहे.
  - अ) पोषण दर्जा
  - ब) पोषण पद्धती
  - क) अन्नशिजविण्याच्या पद्धती
  - ड) सर्व पर्याय
- vi) बालकांचे वजन मोजण्यासाठी ..... आणि बिम स्केल चा उपयोग करतात.
  - अ) ॲन्थ्रोपोमीटर रॉड
  - ब) वजन काटा
  - क) टेप
  - ड) साल्टर स्केल
- vii) पाळणाघरातील बालकांच्या अन्नविषयक ..... बदल करण्यासाठी पोषण समुपदेशनाची मदत होते.
  - अ) वर्तन
  - ब) सवर्यी
  - क) शिक्षण
  - ड) आकृतीबंध
- viii) जागतिक आरोग्य संघटनेचे मुख्यालय ..... येथे आहे.
  - अ) दिल्ली
  - ब) हैद्राबाद
  - क) वॉशिंगटन
  - ड) जिनेव्हा
- ix) देशातील आहार आणि पोषण स्थितीचा सतत देखरेख करणे हे ..... च्या उद्दिष्टपैकी एक उद्दिष्ट आहे.
  - अ) जागतिक आरोग्य संघटना
  - ब) राष्ट्रीय खाद्य संस्था
  - क) युनिसेफ
  - ड) सर्व पर्याय

- x) अनौरेकझीया नव्होसा आणि बुलीमीया नव्होसा ह्या ..... तील सामान्य पोषण समस्या
आहेत.
- अ) नवजात अर्भक
क) किशोरवयीन
ब) शालेयपूर्व बालक
ड) वृद्ध व्यक्ति

प्र.2) समाज पोषण व सार्वजनिक पोषणाची व्याख्या लिहा आणि समाज पोषणाची व्यासी व महत्व स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

किशोरवयीन आणि ग्रौढावस्थेतील पोषण समस्या व उपाययोजना उदाहरणासह स्पष्ट करा.

प्र.3) पोषण मुल्यांकनाच्या वैद्यकीय आणि जीवरासायनिक पद्धती सविस्तर लिहा.

[20]

किंवा

पोषण शिक्षणाच्या पद्धतीचे वर्गीकरण करून त्यापैकी कोणत्याही दोन पद्धती सविस्तर लिहा.

प्र.4) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन)

[30]

- अ) रक्तक्षय प्रतिबंधक कार्यक्रम
ब) पाळणाघर आणि वृद्धाश्रमातील पोषण समुपदेशन
क) जागतिक आरोग्य संघटनेची उद्दिष्टे आणि कार्यक्रम
ड) तान्हेमुल आणि पूर्वप्राथमिक वयातील बालकाच्या पोषण विषयक समस्या
इ) प्राथमिक आरोग्य केंद्राची रचना आणि सेवा.

① ① ①